

զօրացընելու կամ վերքի առողջարար ըլլալու կողմանէ անուանի են, բայց կովու և ոչխարի կաթն ալ անոնց տեղը կը բռնէ : Աւտի երբեմն բժիշկները կ'ապսպրեն որ այծու և իշու կաթ խմցուի հիւանդներուն . հիւանդի տէրերն ալ չգիտնալով թէ կովուն ալ անոնց տեղը կրնայ բռնել՝ չեն խմցըներ :

Կովու, այծու ու մաքիի կաթին վրայ փորձեր տեսեր են՝ որ առաջին անգամ կ'ընտելան կաթին թէ խտուածիւնը և թէ համը պակաս է, խիստ քիչ սեր կը կապէ վրան, կարագ ալ խիստ քիչ կ'ելլէ մէջէն . իսկ երրորդ անգամ կ'ընտելան կաթը շատ եղոտ է, և կարագը ազնիւ, դիւրաւ կը մակարդուի, պանիրն ալ առատ կ'ըլլայ ու լաւ :

Օղիցերիի կովերը իրենց երկրին մէջ օրը երկու անգամ կը կ'ընտելան . առատ ու պարարտ է ասոնց կաթը, այնպէս որ սերը քաշելէն ետքն ալ մնացած կաթը դեռ մեր կովերու հասարակ սերին թանձրութիւնն ունի . իրենց սերը ջրոտ խմորի պէս կ'աչուն կ'ըլլայ . տեղ տեղ ալ փորձի համար՝ քանի որ կաթը սերին հետ չէ խառնուած՝ վրան դանակ մը կը դնեն, լաւ է նէ՝ դանակը կաթին երեսը պիտի կենայ :

Բնաւոր էաւ պահելու կերպ : — (Ը) Ե որ աղէկ մառան չկայ, աս կերպով ալ կրնայ դիմանալ կաթը ամառ ատեն : Բնաւոր կաթը ջրի գոյլ մը մէջ դիր, ու թրջած կտաւով մը վրան ծածկէ . կամ թէ կաթին առաջուց եփ մը տուր, ինչպէս որ սովորաբար կաթ ծախողները կ'ընեն :

Մոն-Տոնի պանիր : — Ըստ պանիրը շատ համեղ ու անուանի է . և ասիկայ շինելու համար՝ նախ այծերուն վրայ պէտք է աղէկ հոգ ունենալ : Չմեռը զանոնք դուրս պէտք չէ հանել . և թէ որ կարելի ըլլայ պէտք եղած զգուշութիւններն ընել՝ բոլոր տա-

րին ալ ներսը պահելու է այծերը : Իրենց կերակուրը այգիներու ու անտառներու մէջ բուսած խոտերը պիտի ըլլան . նախապէս կաղնիի, շագանակի և ուրիշ անտառային ծառերու թարմ ճիւղեր, և այլն . թէ որ ջրային բոյսեր ուտելու ըլլան, բոլորովին կաթէ կը կտրին . ցորենի թեփն ալ ուտեն նէ՝ գէշ չէ : Իսկ ձմեռը ծառի տերեւներով, և օգոստոս ու սեպտեմբեր ամիսներուն մէջ ժողված ծառերու չոր ճիւղերով կ'անցընեն :

Պանիրը շինելու համար պէտք է այծերը առաւօտանց կ'ընտել, երկու իրեք ժամի չափ կաթը հանդարտ մնալէն ետքը՝ մակարդելու է . ետքը բոլորը մէկէն մէյմը խառնելու և 9 կամ 10 ժամի չափ հանդարտ ձգելու է որ մածուն ըլլայ : Ետքը լայն լայն պնակներ կամ ափսէներ կ'առնուն՝ յարդի վրայ կը դնեն, բարակ ճերմակ կտաւով մըն ալ չորս դին կը պլլեն . մածունը տափակ դգալով ան պնակներուն մէջ կը լեցընեն ու այնչափ կը թողուն որ մէջը ամենեւին ջուր կամ շիճուկ չմնայ, անկէ ետքը աղ կը ցանեն երեսը : Քսանուչորս ժամ անցնելէն ետքը՝ ուրիշ յարդի վրայ կը դարձընեն պանիրը, ու նորէն աղելէն վերջը ալ կտաւը կը վերցընեն : Արան ցանած աղը պիտի թողուս որ հալի, և պանիրը յարդերուն վրայ ամէն օր դարձընելու է :

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Քանի որ ողջ էր
Կերածը խոտ էր .
Մեռնէն ետեւ
Մարդու միս կ'ուտէր :

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ ԷՐ ԼՈՒՍԻՆ :